

Absolvenții crizei, respinși în masă de piața muncii

Autor: **Daniel Catana, Viorica Ana Chișu, Mirona Hrițcu**

Publicat: 1 Aprilie 2009

În România vor fi, până la finalul anului, 800.000 de șomeri, potrivit estimărilor oficiale. Li se vor adăuga, însă, zeci de mii de absolvenți pentru care piața muncii nu va avea loc.

Majoritatea studenților aflați acum în an terminal sunt pregătiți, sau ar trebui să fie, în științe umaniste, juridice și economice. Cu alte cuvinte, au exact specializările care până acum câteva luni reprezentau un real atu în CV, dar de care, în momentul de față, nimeni nu pare a avea nevoie. Pe o piață a muncii înghețată, „tinerii aflați la primul job sunt primii care vor fi concediați și ultimii care vor fi angajați”, avertizează Ioana Iordache, CEO al grupului Leo Burnett.

„Am mari emoții pentru viitoarea promoție. Chiar dacă sunt mulți care au lucrat încă din anul I, e vorba de slujbe sub nivelul lor de competențe, care nu vor avea prea mare greutate în CV”, spune Mihaela Constantinescu, șefa catedrei de Studii Europene din cadrul Universității București, una dintre facultățile cu cea mai mare concurență din țară. Apoi, remarcă ea, mai este o problemă: anul trecut, când au terminat simultan două generații, mulți studenți au ales să urmeze programe de master. Ei vor îngroșa rândurile celor care își vor căuta disperați o slujbă anul acesta.

Prin urmare, ce soluții au absolvenții acestui an? În primul rând, să se implice în cât mai multe activități extracurriculare, spun într-un glas managerii, recrutorii și profesorii întrebați de Capital. „Eu, unul, nu am observat să își dea interesul mai mult ca altădată”, îi critică Alexandru Țiclea, rectorul Universității Ecologice, descriind actuala perioadă ca pe una de „continuă delăsare”.

Circa 260.000 de studenți au absolvit, anul trecut, facultăți de stat sau private. După unele estimări, 40% și-au găsit joburi. În 2009, chiar dacă numărul absolvenților va fi mai scăzut, vor avea șanse să se angajeze cel mult 10%.

Cei mai mulți absolvenți ai promoției 2009 vor proveni de la facultățile cu profil umanist, juridic și economic. Deși în ultimii ani angajatorii și-au focalizat prioritățile, în mod evident, către segmentul tehnic, tendințele de creștere numerică a candidaților în instituțiile politehnice nu au depășit parametrii consacrați. Așa se și explică de ce tinerii ingineri au avut căutare pe piața muncii și după ce criza economică și-a arătat colții și-n România.

La târgul de carieră „Angajatori de top”, desfășurat recent în București, Procter&Gamble a venit cu o ofertă de 300 de posturi în profilul tehnic pentru fabrica de la Urlați, aflată în curs de deschidere. „Au venit studenți chiar și de la Ploiești, de la Facultatea de Petrol și Gaze”, spune cu satisfacție Oana Ștefănescu, recrutor la P&G. Este și cazul angajatorilor din domeniul electronic și IT. Pe acest segment al pieței muncii sunt, în continuare, multe posturi vacante, inclusiv pentru tinerii absolvenți. Mona Costea, consultant extern pentru OMV, apreciază că a crescut calitatea noilor absolvenți. E drept, însă, și pretențiile angajatorului sunt pe măsură. „Ne interesează tineri absolvenți pentru posturi în financiar și IT, dar trebuie să cunoască și limba germană”, spune Costea.

Diferențe uriașe între Capitală și provincie

Deși situația economică internațională și-a pus amprenta și asupra industriei autohtone de software și servicii IT, în sensul că i-a încetinit ritmul de creștere, acest sector nu a intrat în recesiune și continuă să angajeze, inclusiv absolvenți din promoția 2009. „Firmele continuă să angajeze. Câteva companii au

anunțat chiar creșteri ale planurilor de recrutare. E adevărat însă că numărul pozițiilor la nivelul industriei nu este la fel de mare ca în anii trecuți“, declară Valerica Dragomir, director executiv al Asociației Patronale a Industriei de Software și Servicii.

Pe fondul planificării prudente a bugetelor pentru salarii, recrutarea seniorilor va fi sensibil mai facilă decât până acum, ceea ce automat va scădea atât numărul angajărilor de absolvenți, cât și nivelurile salariale aferente pozițiilor de intrare. „Conform informațiilor pe care le avem de la companii, salariile pentru absolvenți tind să se stabilizeze în București în jurul a 350-500 euro“, spune Valerica Dragomir. Un programator cu o experiență de până la doi ani câștigă, în medie, 760 euro în București și 570 de euro în provincie. Un angajat din Capitală câștigă cu 25% mai mult decât unul din Cluj sau Timișoara și cu 80% mai mult decât unul din Constanța, Galați, Mureș sau Oradea. Specialiștii au observat însă o scădere a salariului minim solicitat de proaspeții absolvenți, în comparație cu aceeași perioadă a anului trecut. „În medie, pentru joburile de tip entry-level marjele salariale se situează între 200 și 500 de euro, venit net“, explică Mălin Rusu, consultant resurse umane la Luger & Makler. Ea apreciază că alte domenii în care există poziții deschise la categoria entry-level sunt cel farmaceutic și FMCG. Nimeni nu știe, însă, care este gradul de absorbție al absolvenților pe piața muncii. Singurele date concrete pot fi găsite la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), dar se referă la numărul șomerilor înregistrați din rândul absolvenților. Și acesta este ne semnificativ, deoarece tinerii refuză ideea de a debuta în carieră cu un asemenea statut.

Potrivit Institutului Național de Statistică, rata șomajului în rândul tinerilor cu vârsta sub de 24 ani din mediul urban era de 22,6%, vara trecută, când toate firmele se plâneau în mass-media că nu au unde să găsească oameni pentru a ocupa posturile vacante. Pe măsură ce criza economică internațională a început să aibă efecte și în România, șomajul în rândul tinerilor a crescut foarte repede. Cele mai recente date arată că, în primele trei luni de criză, în toamna anului trecut, șomajul în rândul tinerilor din mediul urban a ajuns la 24,8%.

Jumătate dintre studenți împart studiul cu munca

Rezultatele preliminare ale unui sondaj realizat de Fundația „Alumni“ a Universității „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași privind gradul de inserție pe piața muncii a absolvenților de anul trecut arată că nouă respondenți din zece au deja o slujbă, în condițiile în care 56% din ei lucrau din timpul facultății. Cum au reușit să își găsească un loc de muncă? Cei mai mulți, aproape 40%, au apelat la site-urile de joburi, iar un sfert dintre ei au fost ajutați de cunoștințe. De remarcat că, în ciuda înmulțirii târgurilor de joburi, doar 19 respondenți s-au angajat în urma participării la un astfel de eveniment, și doar trei prin Oficiul Forței de Muncă. Deși studiul a fost realizat la nivelul absolvenților promoției 2008, când condițiile de pe piața muncii erau mult mai avantajoase decât acum, tinerii se plâneau, încă de pe atunci, de „lipsa locurilor de muncă, în neconcordanță cu numărul mare de absolvenți“, de „lipsa experienței pretinse la angajare“, cât și de „angajările pe baza pilelor“.

„Ultima serie de absolvenți din segmentul universitar umanist, economic și drept s-a confruntat cu o ocupare mai dificilă pe piața muncii. Uitați-vă câte locuri se scot la concurs în magistratură: 200 pe an. Nici numărul de avocați nu a crescut, ceea ce înseamnă că angajarea acestor tineri este destul de complicată. Absolvenții de la economie și contabilitate stau mai bine. Probabil și cei de la cibernetică, pentru că se angajează pe IT“, remarcă Ion Ciucă, director general al Direcției Finanțare Învățământ Superior din Ministerul Educației, Cercetării și Inovării MECI). Reprezentantul Ministerului Educației se îndoiește, însă, că absolvenții facultăților de economia turismului au avut șanse pe piața muncii, având în vedere contracția acestui domeniu de activitate în ultimele luni.

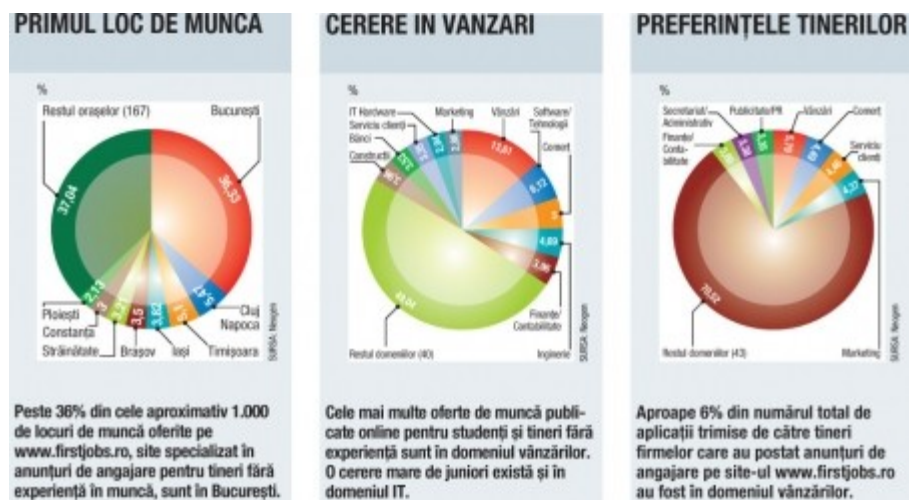
Seniorii scumpi, înlocuiți cu juniorii ieftini

Domeniul care absorbea, până de curând, zeci de mii de absolvenți anual, cel financiar-bancar, a schimbat complet strategia. „În momentul în care apare nevoia de recrutare pentru posturile vacante, angajații noștri reprezintă prima opțiune“, spune Daniela Rohan, director de resurse umane al UniCredit Țiriac Bank. Ea a precizat că doar „în situațiile în care avem poziții entry level, pe care nu le putem acoperi intern, există posibilitatea recrutării de tineri absolvenți ai facultăților cu profil economic“. Adică, probabil, niciodată. De remarcat, totuși, că firmele de recrutare specializate în selecția personalului bancar apreciază că o șansă există: îndepărtarea personalului cu experiență din departamente „facile“, care nu necesită un grad înalt de specializare, precum front office, și înlocuirea lui cu începători, pe motiv că pretențiile salariale ale acestora sunt inferioare angajaților cu vechime. Companiile la care visează orice absolvent de studii economice, cele de audit și consultanță, cunoscute drept Big Four (PricewaterhouseCoopers, Deloitte, KMPG și Ernst & Young), nu vor angaja, anul acesta, mai mult de 20 de absolvenți. În total. „Pentru pozițiile de intrare în audit, numărul de angajări va fi mai mic față de anul trecut“, spune Silviu Bădescu, Senior Coordinator în cadrul departamentului de resurse umane al Deloitte, compania fiind însă dispusă să recruteze interni.

Selecția candidaților, mult mai riguroasă

Actuala conjunctură este una sănătoasă, adaugă Bădescu, potrivit căruia „pe termen lung, tinerii vor înțelege că orice perioadă de creștere accelerată poate fi urmată, fără preaviz, de una de recesiune, în care valori ca performanța și loialitatea capătă o altă greutate“. Tinerii economiști au însă șanse mai mari de angajare în zona vânzărilor. La Star Foods – PepsiCo sunt posturi vacante pentru agenți de vânzări, merchandiser, operațiuni logistică și achiziții. Tinerii absolvenți vor fi, însă, riguros selectați. „Din 1.000 de CV-uri primite sunt aleși cam doi-trei candidați“, ne spune Anda Drilea, managerul de resurse umane din această companie.

Bogdan Scorocârjă, absolvent al Facultății de management economic, promoția 2008, apreciază că în acest an sunt destule posturi valabile la nivel de intrare în sectorul economic, dar se așteaptă ca recrutările să fie mult mai riguroase ca în trecut. Opinie exprimată, de altfel, și de reprezentanții firmelor de recrutare. „Cei mai apreciați sunt candidații care termină o facultate la stat, fiind considerați cei mai bătaioși, mai motivați. Sunt cei care învață nu pentru că au bani, doar să câștige o diplomă, ci muncesc pentru a o obține“, declară, pentru Capital, directorul general al Total Business Solutions, Daniela Necefor. Conform acesteia, în continuare, cele mai multe cereri de candidați se înregistrează la call center, dar se caută vorbitori de mai multe limbi străine.

Primii sacrificați pe baricadele recesiunii

Majoritatea absolvenților de științe umaniste, indiferent că este vorba de filosofie sau litere, s-au îndreptat în ultimul deceniu spre, probabil, cel mai atrăgător domeniu de pe piață: media&advertising. Ioana Iordache, CEO al grupului Leo Burnett și unul dintre pionierii acestui sector, își amintește că, în ultimii ani, „recrutarea studenților în industria noastră nu s-a făcut conjunctural. Studenții chiar erau soluția pentru viitor: deschiși la minte, dornici să învețe, «netarați» de stilul de gândire și lucru ale unei alte organizații“. Acesta este motivul pentru care compania pe care o conduce a inițiat o serie de programe de recrutare în facultăți, de genul „Leo Academy“: „Îi pregăteam și aveam tot timpul «sânge proaspăt»“.

Lucrurile s-au schimbat, însă. Acum, „suntem o companie în care predomină seniorii, oameni care au și cunoștințe și autoritate în fața clienților și care, din păcate, nu au timp suficient să se ocupe de coaching-ul unui om fără experiență, iar eficiența a devenit prioritară în fața creșterii și dezvoltării unei noi generații“. Lăsând puține speranțe tinerilor, concluzionează că „aceasta ar putea fi doar o fază, însă o fază din care vor avea de pierdut proaspeții absolvenți.“ Ei sunt primii care vor fi disponibilizați și ultimii care vor fi angajați în recesiune.

«Am fost și anul trecut la târgul de cariere. Am depus CV-ul la 20 de firme. Nu m-a sunat nimeni. Vor cu studii terminate și cu experiență. Este un cerc vicios.»

Ionela Nicu, studentă în anul III, Universitatea „Spiru Haret“

CU 50% MAI MULTE CV-URI PE COMPANIE

Primăvara este anotimpul consacrat pentru lansarea programelor de recrutare a tinerilor absolvenți. Criza pare că a afectat planurile de dezvoltare ale companiilor. Comparând numărul joburilor propuse de companiile participante la recenta ediție a târgului de carieră „Angajatori de top“ cu cel înregistrat anul trecut, se constată o reducere cu aproximativ 40%. Doar o treime dintre posturile anunțate se adresau tinerilor absolvenți. În schimb, a crescut cu 15% numărul tinerilor veniți în căutarea unui loc de muncă. Statisticile realizate de organizatori indică o medie de 1.100 de CV-uri depuse la fiecare dintre cele peste 80 de companii prezente la târg, adică cu 50% mai mult decât la edițiile anterioare. În contextul economic actual, companiile s-au orientat mai mult către tinerii cu experiență de muncă de până la șapte ani. La această categorie de profesioniști, prezența tinerilor cu experiență în domeniul bancar și al comunicațiilor a fost mai mare cu 15%. Sectorul financiar-bancar s-a situat, de altfel, între preferințele tinerilor absolvenți, la fel ca și în anii trecuți. Remarcabil a fost însă interesul tinerilor pentru posturile din industria de larg consum. „Dacă la evenimentul trecut companiile din acest domeniu primeau circa 1.000 de CV-uri la stand, acum au strâns aproximativ 2.000“, apreciază Oana Stroescu de la Catalyst Solutions, firma organizatoare a evenimentului. Numărul dublu al CV-urilor depuse se justifică prin oferta mare de posturi, dar și prin diversitatea lor: marketing, vânzări, contabilitate, financiar etc. Menținerea programelor de recrutare de tip Management trainee în ofertele târgului de carieră este încă un indiciu că, în acest an, multe companii se vor orienta în mod deosebit doar către recrutarea tinerilor cu potențial.